Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2019-2024

Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων

2023/2129(DEC)

25.1.2024

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων

προς την Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού

σχετικά με την απαλλαγή για το 2022: Γενικός προϋπολογισμός της ΕΕ – Ευρωπαϊκή Επιτροπή
(2023/2129(DEC))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Robert Biedroń

PA_NonLeg

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων καλεί την Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ισότητα των φύλων αποτελεί θεμελιώδη αρχή της Ένωσης που κατοχυρώνεται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση· λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 8 ΣΛΕΕ υποχρεώνει την Ένωση να εξαλείψει τις ανισότητες και να προαγάγει την ισότητα των φύλων μεταξύ ανδρών και γυναικών, καθώς και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει ζητήσει επανειλημμένα από την Επιτροπή να προωθεί και να εφαρμόζει την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, και τη συνεκτίμηση της ισότητας των φύλων στον προϋπολογισμό και να διενεργεί εκτιμήσεις επιπτώσεων ως προς το φύλο σε όλους τους τομείς πολιτικής της Ένωσης, όπως η εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης και η υποβολή εκθέσεων·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη με χαμηλά ποσοστά γεννήσεων, οι γυναίκες και τα ζευγάρια θα ήθελαν να αποκτήσουν παιδιά, αλλά στην πράξη εμποδίζονται να το πράξουν λόγω οικονομικών δυσκολιών, όχι από επιλογή αλλά εξαιτίας των δυσχερέστερων συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, γεγονός που οδηγεί σε υψηλότερα επίπεδα ανεργίας για τις γυναίκες και καθιστά δυσκολότερο για αυτές, όπως και για τους γονείς, να απολαμβάνουν τα αντίστοιχα δικαιώματα μητρότητας και πατρότητας στον χώρο εργασίας, και καθιστώντας δυσκολότερη την πρόσβαση σε ποιοτικές δημόσιες υπηρεσίες και εγκαταστάσεις παιδικής μέριμνας· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι ζωτικής σημασίας να διασφαλιστεί το δικαίωμα των γυναικών στην εργασία με δικαιώματα και χωρίς να θίγεται το δικαίωμα στη μητρότητα, καθώς οι γυναίκες εξακολουθούν να πλήττονται περισσότερο και να υφίστανται τις περισσότερες διακρίσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διακρίσεις αυτές περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, την άσκηση πίεσης από εργοδότες σε γυναίκες κατά τη διάρκεια συνεντεύξεων για την πλήρωση κενών θέσεων, όταν ερωτώνται εάν έχουν παιδιά και τι ηλικίας, καθώς και την άσκηση οικονομικών και εργασιακών πιέσεων σε εργαζόμενες γυναίκες ώστε να μην λαμβάνουν άδεια μητρότητας·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ισότητα των φύλων στην Ένωση έχει επηρεαστεί ιδιαίτερα από τις συνέπειες του πολέμου στην Ουκρανία, την κρίση όσον αφορά το κόστος διαβίωσης, που πλήττει δυσανάλογα τις γυναίκες, και την εναντίωση στην ισότητα των φύλων και στα δικαιώματα των γυναικών, ειδικότερα σε σχέση με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα σε αρκετά κράτη μέλη· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό επιδεινώνει περαιτέρω τις ανισότητες και αποτελεί τροχοπέδη για την ισότητα των φύλων·

1. τονίζει ότι η διάσταση της ισότητας των φύλων θα πρέπει να ενσωματωθεί και να διασφαλιστεί σε όλους τους τομείς πολιτικής, τα στάδια και τα μέτρα ελάφρυνσης, ιδίως υπό το πρίσμα των έμφυλων πτυχών των συνεχιζόμενων κρίσεων, όπως πόλεμοι, η κλιματική και ενεργειακή κρίση, ο πληθωρισμός και η εναντίωση στα δικαιώματα των γυναικών, ειδικότερα σε σχέση με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα στην Ένωση και παγκοσμίως· τονίζει πόσο σημαντική είναι η

συνεκτίμηση της ισότητας των φύλων στον προϋπολογισμό σε όλα τα μέτρα ανάκαμψης και ανακούφισης ώστε να αξιοποιούνται τα ενωσιακά προγράμματα για τον μετριασμό των έμφυλων επιπτώσεων διαφόρων κρίσεων·

2. εκφράζει εκ νέου την ανησυχία του για τη σύνδεση μεταξύ των επιθέσεων κατά του κράτους δικαίου, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της εναντίωσης στην ισότητα των φύλων και στα δικαιώματα των γυναικών· καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει τις προσπάθειές της για την ενίσχυση του κράτους δικαίου στην Ένωση, ιδίως με εκείνες τις νομικές προτάσεις που αποσκοπούν στην προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ σε περίπτωση γενικευμένων ελλείψεων όσον αφορά το κράτος δικαίου, παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των γυναικών, και παραβιάσεων των θεμελιωδών αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης· καλεί την Επιτροπή να διερευνήσει τη βασική αποστολή όλων λαμβάνουν ενωσιακά κονδύλια και να παρακρατήσει χρηματοδότηση και να διασφαλίσει ότι τα ενωσιακά κονδύλια δεν διατίθενται σε καμία οντότητα που τα χρησιμοποιεί για τους σκοπούς της οπισθοδρόμησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ιδίως των θεμελιωδών δικαιωμάτων των γυναικών και της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένων της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και των συναφών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των γυναικών στη σωματική ακεραιότητα, την αυτονομία και την αυτοδιάθεση· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε ασφαλή και νόμιμη φροντίδα άμβλωσης, και δη εξασφαλίζοντας τη διαθεσιμότητα προγραμμάτων και υπηρεσιών αναπαραγωγικής υγείας που παρέχουν τα απαιτούμενα είδη περίθαλψης και φάρμακα για τον εθελούσιο οικογενειακό προγραμματισμό και την υγεία της μητέρας και του νεογνού·

3. σημειώνει τη μεθοδολογία της Επιτροπής για την παρακολούθηση των έμφυλων πτυχών των δαπανών από το 2023· υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με την αξιολόγηση που διενεργήθηκε, μόνο το 2 % του προϋπολογισμού της Ένωσης έχει ως βασικό στόχο τη βελτίωση της ισότητας των φύλων· καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει το ποσοστό αυτό ενσωματώνοντας τη διάσταση του φύλου εξ αρχής κατά τον σχεδιασμό των προγραμμάτων· επαναλαμβάνει ότι απαιτούνται περαιτέρω λεπτομέρειες ώστε να γίνει πλήρως κατανοητό το γεγονός ότι η πλειονότητα των δαπανών (73 %) με «δυνατότητα να συμβάλλουν στην ισότητα των φύλων» λαμβάνουν επί του παρόντος βαθμολογία 0*· σημειώνει με ανησυχία ότι, σύμφωνα με την ειδική έκθεση αριθ. 10/2021 που δημοσίευσε το ΕΕΣ, ο κύκλος του προϋπολογισμού της Ένωσης ακόμα δεν λαμβάνει δεόντως υπόψη την ισότητα των φύλων, καθώς λείπουν σε μεγάλο βαθμό βασικά στοιχεία, όπως η ανάλυση βάσει φύλου, οι έμφυλοι στόχοι, δείκτες και η λογοδοσία μέσω της υποβολής στοιχείων·

4. επικροτεί το έργο της Επιτροπής σχετικά με μια νέα ταξινόμηση για την αξιολόγηση του αντικτύπου που έχουν οι ενωσιακές δαπάνες στην ισότητα των φύλων· καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι η ταξινόμηση αυτή θα εστιάσει σε μια ακριβή και ολοκληρωμένη παρουσίαση του αντικτύπου των προγραμμάτων στην ισότητα των φύλων· καλεί την Επιτροπή, ενόψει της λήξης της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου, να συνεχίσει το έργο της για την ισότητα των φύλων και ζητεί να οριστεί επίτροπος για την ισότητα των φύλων κατά την επόμενη κοινοβουλευτική περίοδο· επικροτεί το γεγονός ότι η ισότητα των φύλων και η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου αποτελούν μία από τις οριζόντιες αρχές όσον αφορά τα ενωσιακά κονδύλια στο

πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) για την περίοδο 2021-2027 και στον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας· καλεί, ωστόσο, την Επιτροπή να εφαρμόσει πλήρως τις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, μεταξύ άλλων κατά την ενδιάμεση επανεξέταση του τρέχοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και την εφαρμογή του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας· καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι η ταξινόμηση αυτή θα εστιάσει σε μια ακριβή και ολοκληρωμένη παρουσίαση του αντικτύπου όλων των υφιστάμενων προγραμμάτων και κονδυλίων· επαναλαμβάνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι μια ολοκληρωμένη μεθοδολογία παρακολούθησης ως προς την ισότητα των φύλων πρέπει να περιλαμβάνει την υποβολή στοιχείων σχετικά με τις αρνητικές επιπτώσεις στην ισότητα των φύλων·

5. εμμένει στην άποψη ότι οι γυναίκες και οι άνδρες θα πρέπει να επωφεληθούν εξίσου από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ιδίως δεδομένου ότι το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων στην Ένωση φτάνει το 13 %· υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή εισήγαγε την αξιολόγηση των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών με βάση τη διάσταση του φύλου μόνο στο πλαίσιο εκ των προτέρων αξιολόγησης, η οποία αποκάλυψε ότι ορισμένα κράτη μέλη δεν είχαν λάβει μέτρα που να εστιάζουν στην ισότητα των φύλων· τονίζει, επομένως, τη σημασία των απαιτήσεων συλλογής δεδομένων ώστε να καταστεί δυνατή η συστηματική και ολοκληρωμένη συλλογή δεδομένων ανά φύλο στο πλαίσιο όλων των σχετικών πολιτικών της ΕΕ· προτρέπει την Επιτροπή να εξετάσει το ζήτημα αυτό κατά προτεραιότητα και να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες για τη βελτίωση των απαιτήσεων και των δεικτών συλλογής δεδομένων κατά τη θέσπιση νέας νομοθεσίας και κατά τις αναθεωρήσεις, όπως η αναδιατύπωση των δημοσιονομικών κανόνων που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης· καλεί την Επιτροπή να υλοποιήσει τη θετική δέσμευση που ανέλαβε η πρόεδρος von der Leyen για την προαγωγή της ισότητας των φύλων σε όλες τις διαδικασίες χάραξης πολιτικής, καλεί την Επιτροπή να υλοποιήσει τις δεσμεύσεις της στο πλαίσιο της στρατηγικής για την ισότητα των φύλων 2020-2025, και επίσης τονίζει ότι πρέπει να γίνουν πολύ περισσότερα, καθώς η διάσταση του φύλου απουσιάζει από τις κύριες προτάσεις της Επιτροπής για το κλίμα, το περιβάλλον και την οικονομία· τονίζει ότι, κατά την τελευταία δεκαετία, με την έναρξη της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης, οι οικονομικές, κοινωνικές και εργασιακές ανισότητες και οι ανισότητες μεταξύ των φύλων εντός και μεταξύ των κρατών μελών έχουν δυσχεράνει τη ζωή των γυναικών και των κοριτσιών· προς τούτο, υπενθυμίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) όσον αφορά την επίγνωση της έκτασης και των αιτίων της ανισότητας μεταξύ των φύλων στην ΕΕ· ζητεί, επομένως, την ενίσχυση του προϋπολογισμού, του προσωπικού και της ανεξαρτησίας του EIGE·

6. επαναλαμβάνει τις εκκλήσεις του για ειδική γραμμή του προϋπολογισμού για την ισότητα των φύλων, ιδίως στο πλαίσιο του προγράμματος Δάφνη, υπό το πρίσμα της κρίσης της έμφυλης βίας με την οποία βρίσκεται αντιμέτωπη η Ένωση· τονίζει ότι είναι σημαντικό να ενισχυθεί η ειδική πρωτοβουλία Δάφνη με την αύξηση των πόρων της, ιδίως για μέτρα που αποσκοπούν στην καταπολέμηση όλων των επιπέδων και όλων των μορφών έμφυλης βίας κατά γυναικών και κοριτσιών και ενδοοικογενειακής βίας, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/692, και στην κατάλληλη στήριξη των θυμάτων· τονίζει επίσης ότι είναι σημαντικό να αξιοποιηθούν τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), για την προαγωγή της ισότητας των φύλων, της γυναικείας

απασχόλησης, της ενδυνάμωσης των γυναικών, της γυναικείας επιχειρηματικότητας και της ανάληψης ηγετικών και διευθυντικών ρόλων από γυναίκες, καθώς για εγκαταστάσεις μακροχρόνιας φροντίδας· σημειώνει ότι, σύμφωνα με μελέτη που ζήτησε η επιτροπή FEMM[1], οι άνδρες συχνά ευνοούνται έναντι των γυναικών και περιθωριοποιημένων ομάδων όσον αφορά τον σχεδιασμό επιδοτήσεων και υποστήριξης στο πλαίσιο της δέσμης «Fit for 55», καθώς και σε άλλες πολιτικές, προγράμματα και χρηματοδότηση για την πράσινη μετάβαση·

7. είναι της άποψης ότι, σύμφωνα με τα επί του παρόντος διαθέσιμα στοιχεία, μπορεί να χορηγηθεί απαλλαγή για τον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2022.

[1] https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/736899/IPOL_STU(2022)736899_EN.pdf

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ Ή ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Ο πρόεδρος υπό την ιδιότητά του ως συντάκτης γνωμοδότησης δηλώνει, υπό την αποκλειστική του ευθύνη ότι δεν έλαβε εισηγήσεις από οντότητα ή πρόσωπο που πρέπει να επισημανθεί στο παρόν παράρτημα δυνάμει του άρθρου 8 του παραρτήματος Ι του Κανονισμού.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	24.1.2024
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 23 –: 4 0: 2
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Frances Fitzgerald, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Andżelika Anna Możdżanowska, Johan Nissinen, Carina Ohlsson, Sandra Pereira, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Sylwia Spurek, Marco Zullo
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Laura Ballarín Cereza, Sylvie Brunet, Marina Kaljurand, Ελένη Σταύρου
Αναπληρωτές (άρθρο 209 παρ. 7) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Milan Brglez, Rainer Wieland

ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

23	+
PPE	Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Ελένη Σταύρου, Rainer Wieland
Renew	Sylvie Brunet, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Marco Zullo
S&D	Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Marina Kaljurand, Carina Ohlsson, Evelyn Regner
The Left	Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek

4	-
ECR	Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson, Maria Veronica Rossi

2	0
ECR	Andżelika Anna Możdżanowska
NI	Lívia Járóka

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:
+ : υπέρ
- : κατά
0 : αποχή